

ATS 14: 1 KYRKOMÅLNINGAR I UPPLAND FRÅR MEDELTIDENS SLUT. 21

därigenom, att man underkastat skyarne omkring dessa figurer en stilisering. Detta torde blifva än klarare, om vi vända oss till de samtida träsnitten, där detta sätt att inrama de himmelska personligheterna jämväl var regel. Jag kan i detta hänseende hänvisa till Biblia pauperum, Gothans Birgitta-upplaga och Muthers *Die deutsche Bücherillustration* 1460—1530.

Till sist innan vi öfvergå till figur-framställningarna några ord om färgen. Såsom jag nyss framhållit är brunt och grönt dominerande, men därjämte förekomma äfven blått, grått och gult; rödt saknas, nämligen sådana målningarna nu te sig, men säkert beror detta därpå att färgen mörknat (så är förhållandet med figureernas munnar och kinder), och möjligen hafva en del mycket mörkt bruna draperier i sitt ursprungliga skick varit röda. Nyanseringar äro okända, men likväl förstodo de bättre af våra målare att med sina få men klara och milda färger åstadkomma goda sammanställningar, och vid de första besöken skall helt visst en hvar känna sig öfverraskad och imponerad af det resultat, som den färgälskande medeltiden med sina begränsade tillgångar i dessa anspråkslösa landskyrkor lyckats åstadkomma¹.

III. Figurframställningarna.

Biblia pauperum såsom källa för dem.

Vända vi oss nu till betraktandet af de ämnen målarnarne eller de, som vägledde dem, valt för bilderna, och

¹ Enligt Nervander, *Lojo kyrka och dess medeltidsmålningar*, s. 75 finnas i de finska målningarna oftast hvitt, grönt, gult, brunt och grått; den röda färgen saknades ej heller, men har nu öfvergått till svart. Blått är sällsynt — en olikhet mot de uppländska.